



R. P. Thomæ Tamburini Ë Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. Hîc recipiens, & alibi solvens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

totum lucrum ex illa debetur ei, qui ponit industriam.

CAPVT IV.

De cambio per literas.

VET Campfor recipit hęc pecuniam, & alibi solvit; vel hęc solvit, & alibi recipit. Hęc duo nunc, an Campfori liceant cum lucro, investigemus.

§. I. Hic recipiens, & alibi solvens.

Dico primò, licet Nummularium, seu Campfori ex officio aliquid moderatum recipere ex eo, quod hęc pecuniam suam recipiat, & solvat alibi, siue in diversa Provincia, siue solum in diversa Civitate. Capita autem, seu tituli, unde iustificetur ejusmodi moderatum lucrum, solent merito asserti sex, vel septem, quæ si generaliter jam profero.

1. Primum, ratione officii. Secundum, ratione laborum, & expensarum parandi scilicet, vel conservandi pecuniam, domum conducendi, scribendi rationes, literasque chirographi Cambii. Tertium, ratione famularum, quem alteri Campfor praestat, dum in ejus commodum transfert pecuniam alibi, vel ibi conservat. Quartum, ratione periculorum. Et quidem quod longius distat locus, ubi solvenda est pecunia à Campfore, eo majora solent esse pericula, cum difficilius pecuniam in locum remotum, quam in propinquum transferatur; nam propterea pro Cambio in eadem Provincia minus lucrabitur Campfor, quam in diversa, juxta mox dicenda. Quintum, ratione asecurationis; Campfor enim veluti locat operam suam, qua se obligat pecuniam tutam, ac certam alibi transferre, & quidem periculo suo, nam, si pereat, in damnum ipsius perit. Ita Lessius lib. 2. cap. 23. dub. 3. Molina disp. 403. Rodericus p. 2. summa, cap. 106. num. 1. & passim. Huc sexto reducit illud, quod Campfor, vel ejus Procurator potest sumere ratione provisionis, ob operam, vel asecurationem, quam exhibet pro Campforio, de qua re dicentur aliqua inferius, & videtur interitum potest Lessius loc. cit. num. 73. Septimum denique caput, est quia saepe minor est aestimatio pecuniae propter ejus abundantiam, vel quid simile, ubi recipitur, quam, ubi solvitur, idque fortè propter ejusdem pecuniae penuriam, vel propter adventum Principis, vel propter majores expensas, quæ in loco illo distanti fiunt.

3. Si in loco aliquo sit lex justa, ne quis aliquid lucraretur ex Cambio in eadem, v.g. Provincia, esset servanda; sed non puto obligandum, ut habet Mol. d. 405. n. 9. Vide quæ supra dixi c. 3. §. 2. num. 2. ante Iudicis sententiam, ad restitutionem, cum, qui lucrum recipit, quando verè, & in conscientia Campfor praestitit obsequium dignum ex mercede, nec enim ejusmodi leges videntur, incapaces reddere Campfores hujusmodi lucri, saltem ante sententiam Iudicis.

4. Objicies: Si Campfor accipit justè pretium, quia transfert per literas pecuniam de uno in alium locum; ergo tantum debet accipere, quantæ sunt expensæ, cum quibus transferri solet pecunia ipsa, quæ certè sunt multò majores, quam solcant Campfores ex suo Cambio per literas accipere.

Respondeo, negandam esse consequentiam, ut certè negant Molina, & Lessius loc. cit. quia illud est justum pretium rerum, quod communi aestimatione justum judicatur. Quoniam ergo ex eo, quod majores labores, & pericula, in transferenda te ipsa, & materialiter pecunia, suscipiuntur, quam per literas (quæ illud difficilius, hoc multò facilius, ut constat, exhibetur) ideo communi hominum judicio, illa major est pretii aestimatio, hæc minor, & consequenter hæc merito servatur in casu nostro.

5. Dico tertio, non solum Nummularium, sed etiam hominem privatum ex simili Cambio per literas posse moderatum quid recipere. Ita Valerius lib. 2. disp. 5. quæst. 23. part. 6. Ratio est quia in hoc, non omnia illa capita, certè adit sufficiens, cum autem debere accipere hunc privatum, quæ ex officio, colligitur ex dictis, quæ illi pecunia favent, quam huic, nisi tamen pro hoc præpari doctrina data paulò ante superius, cap. 3. §. 1. num. 5. & 6.

6. Dico quarto, pro hoc Cambio per literas, pretium accipi justè potest, quod juxta superius, cap. 2. §. 1. dicta hęc proportionaliter applicanda debentur taxa Principis, vel usus communis, vel judicium patetis æquum judicavit, considerata distantia, vel propinquitate loci, imò aliquando, & temporis (non quare se, & ratione solius temporis, sed per accidens, quia longius tempus plura pericula solet afferre) considerata penuria, vel copia pecuniae, ac frequentia, vel infrequentia petentium ad Cambiam, nam propterea plus lucrabitur Cambio recipiendo in Civitate, in qua tunc Nummularium vel adest adventus Principis, quando multum indiget pecunia, quam in eo loco, in quo ejusmodi circumstantiae non adsunt. Tandem video, in frequentioribus vel Europæ esse usu receptum, ut illud sit pretium, quod in foro currit, & taxat ipsa mercatorum consuetudo, quod, dummodo id fiat bona fide, & sine fraude, non est ab illo recedendum.

7. Nonnulli dubitant, an si pecunia sit pretiosior valoris hęc, & alibi, adhuc qui accipit alibi de pretio contra hęc dat, ut alibi recipiat, de quo in §. 1. superius possit lucrum Cambii acquirere. Verum, etiam præcisè capite ejusdem valoris, non possit accipere, semper alia capita expensarum, laborum, obsequii, per valere præsentem pecuniam, quam absentem. Quæ semper tibi favet titulus recipiendi moderatum lucrum. Lege Mol. d. 407. & d. 410. Val. l. c. 23. §. 4. l. c. 17. sum. a n. 294 & in comment. de usur. n. 51. & §. 1. lugo d. 28. de Inst. n. 50.

§. II. Hic solvens, & alibi recipiens.

Dico primò, hoc Cambium cum aliquo lucro esse licitum. Ita Mol. disp. 404. l. c. 23. §. 4. Caier. opus. de Cambiis, cap. 6. & 7. Val. l. c. 23. §. 4. Delugo loc. cit. tota sect. 4. alique, siue ex officio deputato ex officio, siue à privato, siue in diversa, vel in eadem provincia, modo §. 1. dicto. Ratio est, quia non dissimiles tituli justè lucri hęc adsunt, quæ adsunt in præcedenti. Reducuntur autem luminaria ad septem.

2. Primò, quia in hoc casu Campfor dat tibi præsentem pecuniam, ut à te illam alibi recipiat: de qua (quarum naturam hęc virtualiter, seu æquivalenter recipit pecunia) loco absentes minoris aestimantur, quæ præsentem, & quæcumque bona in re, semper plus valent, quam in spe.

Secundò, quia Campfor veluti ex alio loco in hunc locum transfert pecuniam in tui obsequium, quoniam licet pecuniam tibi indigentem hęc solvat pecuniam tuam, quam hęc tibi præsentem facit Campfor, quæ quævis inde huc transulisset.

Tertio, quia item te liberat à portanda, seu transferenda pecunia in alium locum, quod certè tu tuo portatore, seu transferres.

Quarto, quia idem Campfor subit periculum, ut alibi solvas, vel saltem non cum tanta facilitate. Quod si aliquando Campfor sine labore, vel expensâ, vel periculo habet alibi pecuniam, non propterea, hæc obsequium habet sua aestimabilitate, & condignitate admodum judicio prudentis proportionatam, modo dicto §. superiore.

Quintò, quia ratione officii, si ad hoc sit aliquis alibi dictus, & ratione industriae, seu operæ, quæ tempore est,